

Urząd Regulacji Energetyki

<https://www.ure.gov.pl/pl/urząd/informacje-ogolne/aktualnosci/9726,Dzis-wchodzi-w-zycie-nowelizacja-ustawy-o-rynku-mocy.html>
2021-12-06, 12:22

Dziś wchodzi w życie nowelizacja ustawy o rynku mocy

Ustawa z 23 lipca 2021 r. o zmianie ustawy o rynku mocy oraz niektórych innych ustaw^[1] to już druga w ostatnim czasie zmiana ustawy o rynku mocy^[2]. Obie nowelizacje wynikają z nowych regulacji europejskich znajdujących się w tzw. rozporządzeniu rynkowym^[3] oraz z doświadczeń krajowych zebranych podczas dotychczasowego funkcjonowania rynku mocy w Polsce. Dla odbiorców energii istotne zmiany dotyczą sposobu kalkulacji stawek oraz poboru opłaty mocowej.

Rynek mocy bez największych emitentów CO₂ i z jednostkami zagranicznymi

Jedną z najważniejszych zmian wprowadzonych nowelizacją jest zamknięcie możliwości udziału w aukcjach rynku mocy jednostkom wytwórczym nie spełniającym limitu emisji CO₂ w wysokości 550 g/kWh wytworzonej energii elektrycznej^[4]. Nowa ustawa uniemożliwia bowiem takim jednostkom certyfikację do aukcji głównej lub aukcji dodatkowych oraz daje operatorowi systemu przesyłowego narzędzia kontrolne do weryfikacji spełnienia limitu emisji. Co istotne, pozostawiono możliwość udziału w rynku wtórnym jednostkom niespełniającym limitu emisji, jednak bez możliwości wynagrodzenia z rynku mocy. Mowa tu o nowych jednostkach wytwórczych, które rozpoczęły działalność komercyjną przed 4 lipca 2019 r.

Ustawodawca wprowadził możliwość zastąpienia już podpisanej umowy nowymi kontraktami o łącznym większym niż dotychczas wolumenie dostawy. Dzięki temu stworzono warunki nie tylko do zmniejszenia emisji CO₂, ale również zwiększenia mocy dostępnej dla operatora, co poprawi bezpieczeństwo pracy krajowego systemu elektroenergetycznego. Umowy zastępujące te, które obowiązywały dotychczas, zawierane będą w wyniku aukcji mocy, a więc na warunkach konkurencyjnych.

Ponadto ustawa zrewidowała sposób wyznaczania maksymalnych wolumenów obowiązków mocowych jednostkom zagranicznym. Będą one prognozowane w oparciu o europejską ocenę wystarczalności zasobów ([European resource adequacy assessment](#), ERAA), opracowaną zgodnie z metodologią zatwierdzoną przez ACER^[5].

Sprawdzian dla rynku mocy

Rozporządzenie rynkowe wprowadziło mechanizm pozwalający rzeczowo ocenić konieczność stosowania mechanizmów mocowych w krajach członkowskich Unii

Europejskiej. Parametrem służącym do takiej oceny jest *standard bezpieczeństwa* (reliability standard, RS), który określa maksymalną liczbę godzin w roku kiedy może wystąpić deficyt mocy dostępnej w systemie elektroenergetycznym. Wyznacza się go zgodnie z metodyką zatwierdzoną przez ACER^[6] oraz regulacjami rozporządzenia rynkowego^[7].

Operatorzy systemów przesyłowych (OSP), za pośrednictwem europejskiej organizacji wszystkich takich operatorów z krajów UE ([ENTSO-E](#)), wykonują wieloletnie analizy przewidywanej dostępności mocy wytwórczych. Następnie, na tej podstawie, dla każdego kraju wyznacza się przewidywaną liczbę godzin w roku, w których może wystąpić deficyt. Jeśli tak wyznaczony wskaźnik jest większy od RS dla danego kraju, wówczas oznacza to, że wprowadzenie rynku mocy bądź jego dalsze funkcjonowanie jest uzasadnione.

Zgodnie z wymogami rozporządzenia rynkowego organem, który jest odpowiedzialny za wyznaczenie ww. wskaźników w przypadku Polski jest Prezes Urzędu Regulacji Energetyki. Nowelizacja zatem zobowiązuje regulatora do wyznaczania kosztu wejścia na rynek nowych mocy (cost of new entry, CONE) oraz wartości niedostarczonej energii (value of lost load, VOLL). Oba, wyliczane przez Prezesa URE parametry, mają znaczenie dla rynku mocy, ponieważ na ich podstawie minister właściwy ds. energii będzie określał tzw. standard niezawodności odzwierciedlający poziom bezpieczeństwa dostaw energii w Polsce.

Zmiana sposobu kalkulacji oraz poboru stawki mocowej

Nowelizacja rozszerza grupy odbiorców ryczałtowych, którzy będą płacili zryczałtowaną opłatę mocową, a także wprowadza model, w którym wysokość tej opłaty dla wszystkich odbiorców energii, włącznie z gospodarstwami domowymi, od 1 stycznia 2028 r. będzie uzależniona od indywidualnej krzywej poboru, czyli od różnicy pomiędzy zużyciem energii w godzinach szczytowego zapotrzebowania, a zużyciem w pozostałych godzinach doby. Takie rozwiązanie ma zachęcić odbiorców energii do świadomego zużywania prądu w ciągu doby, a tym samym może poprawić bilansowanie zapotrzebowania na energię, co z kolei zwiększy bezpieczeństwo dostaw energii w naszym kraju.

Dla nowego systemu kalkulacji oraz poboru stawki mocowej przewidziany jest okres przejściowy, w którym do końca 2027 r. będą mogli nadal funkcjonować odbiorcy ryczałtowi. Do tego czasu będzie obowiązywał podział na odbiorców ryczałtowych, dla których wysokość opłaty mocowej jest uzależniona od rocznego poboru energii elektrycznej oraz pozostałych, dla których będzie ona uzależniona od poboru energii w godzinach ogłoszonych przez Prezesa URE jako godziny szczytowego zapotrzebowania.

Przepisy dotyczące współczynników korygujących stawkę opłaty mocowej wchodzi w życie od 1 października br. Zgodnie z art. 14 ustawy zmieniającej, gdzie znajduje się harmonogram stosowania tych współczynników, odbiorcy na wysokich napięciach będą je stosować od 1 października, na średnich napięciach - od stycznia 2022 r., a na niskich napięciach - od stycznia 2025 r. Natomiast obecni odbiorcy ryczałtowi będą stosować te współczynniki od 2028 r., co będzie oznaczało koniec jednej stawki „ryczałtowej” i

uzależnienie opłaty mocowej od profilu zużycia energii dla wszystkich grup odbiorców.

Prezes URE jest zobowiązany wyznaczyć stawki opłaty mocowej według nowych zasad do 30 września 2021 r. Stawki te będą obowiązywały od 1 stycznia 2022 r.

Inne ważne zmiany wprowadzone nowelizacją na rynku mocy:

Zmieniono zasady monitoringu realizacji inwestycji dla jednostek mających wieloletnie umowy na rynku mocy, co ma zmniejszyć ryzyko kar finansowych dla inwestorów zainteresowanych budową nowych jednostek wytwórczych w ramach kontraktów na rynku mocy. Przewiduje się, że w ten sposób zwiększy się podaż nowych mocy, a jednocześnie obniży się cena jednostkowa. Szczegóły będą dotyczyły następujących obszarów:

- zmiana sposobu naliczania kar za opóźnienie w oddaniu jednostki do eksploatacji ze stałej o wartości 15 proc. miesięcznej wartości obowiązku mocowego na system progresywny: od 5 proc. w pierwszym roku, poprzez 15 proc. w drugim do 25 proc. miesięcznej wartości obowiązku mocowego w trzecim roku dostaw;
- wydłużenie z 12 do 24 miesięcy czasu na przedstawienie dokumentów potwierdzających poniesienie nakładów inwestycyjnych oraz zawarcie umów związanych z inwestycją o łącznej wartości wynoszącej co najmniej 20 proc. wymaganych nakładów inwestycyjnych;
- wprowadzenie możliwości korekty mocy osiągalnej nowej jednostki rynku mocy wytwórczej, o nie więcej niż 5 proc. po zakończeniu inwestycji.

Wprowadzono możliwość obrotu wtórnego obowiązkiem mocowym, co powinno umożliwić sprawne funkcjonowanie rynku wtórnego, poprzez lepsze zarządzanie ryzykiem związanym z możliwością wystąpienia awarii i karami za niewykonanie umów mocowych. Efektem tego rozwiązania będzie zwiększenie płynności rynku wtórnego co umożliwi zapewnienie odpowiedniej ilości mocy w okresie zagrożenia. W tym obszarze nowe przepisy przewidują, że:

- dostawca mocy, w ramach transakcji na rynku wtórnym, może po zakończeniu aukcji dodatkowych przenosić na inną jednostkę rynku mocy obowiązek mocowy;
- nie będą stosowane przepisy ustawy Prawo zamówień publicznych do umów, których przedmiotem jest obrót wtórny obowiązkiem mocowym;
- zostaną wprowadzone testy dla jednostek redukcji zapotrzebowania, które nie mają umowy mocowej, ale mają możliwość udziału w rynku wtórnym;
- jednostki, które rozpoczęły działalność komercyjną przed 4 lipca 2019 r. i nie spełniają limitu emisji będą miały możliwość udziału w rynku wtórnym.

W obowiązujących dotychczas przepisach brakowało szczegółowych uregulowań dotyczących funkcjonowania magazynów energii elektrycznej na rynku mocy.

Znacząco utrudniało to udział takich magazynów w rynku mocy, co ograniczało ich rozwój. Wprowadzone nowelizacją rozwiązania porządkują wszystkie obszary związane z magazynowaniem energii, tj:

- zmiana definicji magazynu energii – ujednoczenie pojęć w ustawie Prawo energetyczne oraz ustawie o rynku mocy;
- włączenie magazynu energii do definicji jednostki fizycznej wytwórczej;
- dodanie magazynów energii do listy podmiotów wnoszących opłatę mocową.

Rozszerzono regulamin rynku mocy o tryb korekty mocy osiągalnej, tryb zmiany paliwa w przypadku nowych jednostek rynku mocy wytwórczych, procedurę weryfikacji spełnienia limitu emisji *ex-post*.

Kontakt dla mediów:

Agnieszka Głośniewska
Rzecznik prasowy
Departament Komunikacji Społecznej URE
rzecznik@ure.gov.pl
tel. 22 487 55 94

^[1] Dz. U. 2021 poz. 1505.

^[2] Pierwsza to Ustawa z dnia 20 maja 2021 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2021 poz. 1093).

^[3] Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/943.

^[4] To rozwiązanie wynika z wymagań opinii ACER, która zgodnie z przepisami rozporządzenia rynkowego zawiera opis metody kalkulacji wielkości emisji CO₂. Stanowi również implementację wymagań Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/943 (tzw. rozporządzenie rynkowe).

^[5] [Decyzja ACER 24/2020](#).

^[6] [Decyzja ACER 23/2020](#).

^[7] [Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE\) 2019/943](#).

Data publikacji: 01.09.2021
Data modyfikacji: 01.09.2021

[Poprzedni](#)
[Następny](#)